

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

F.we.058.19.2018

Warszawa, dnia 2018.08.

**Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

W związku z interpelacją poseł Doroty Rutkowskiej nr 23990 w sprawie odszkodowań dla rolników dotkniętych klęską żywiołową – uprzejmie Pana Marszałka informuję, że zgodnie z art. 232 Konstytucji RP, w celu zapobieżenia skutkom katastrof naturalnych lub awarii technicznych noszących znamiona klęski żywiołowej oraz w celu ich usunięcia Rada Ministrów może wprowadzić na czas oznaczony, nie dłuższy niż 30 dni, stan klęski żywiołowej na części albo na całym terytorium państwa, przy czym przedłużenie tego stanu może nastąpić za zgodą Sejmu. W świetle art. 228 ust. 1 Konstytucji RP, stan klęski żywiołowej, jako jeden ze stanów nadzwyczajnych, może być wprowadzony w sytuacjach szczególnych zagrożeń, jeżeli zwykłe środki konstytucyjne są niewystarczające. Wprowadzenie stanu nadzwyczajnego ma wpływ na zasady działania organów władzy publicznej, na zakres stosowanych wolności i praw jednostki.

Podobnie stan klęski definiuje ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej, która stanowi, że klęską żywiołową jest katastrofa naturalna lub awaria techniczna, których skutki zagrażają życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, a pomoc i ochrona mogą być skutecznie podjęte tylko przy zastosowaniu nadzwyczajnych środków, we współdziałaniu różnych organów i instytucji oraz specjalistycznych służb i formacji działających pod jednolitym kierownictwem.

Biorąc pod uwagę powyższe, suszę można zakwalifikować jako stan klęski żywiołowej. Jednak rozważenia wymaga, czy środki, które się stosuje w stanie klęski żywiołowej takie jak np. różne rodzaje ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela czy użycie wojska, będą adekwatne w tej sytuacji i czy przyczynią się do rozwiązania problemu jakim jest susza.

Należy również podkreślić, że ogłoszenie stanu klęski żywiołowej nie stanowi samoistnej, czy nawet dodatkowej, przesłanki do otrzymania nadzwyczajnej pomocy finansowej z budżetu państwa przez poszkodowane podmioty, w tym rolników.

Producenci rolni poszkodowani w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, w tym suszy, poza odszkodowaniami z zakładów ubezpieczeń, mogą ubiegać się o pomoc określoną w obowiązujących przepisach tj.:

1) dotacje dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, powstałe na powierzchni uprawy objęły co najmniej 30% danej uprawy zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów rozporządzeniem zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Powyższa pomoc będzie udzielana:

- a) poza formułą pomocy de minimis, na warunkach określonych w rozporządzeniu nr 702/2014 – w przypadku gdy szkody spowodowane tegoroczną suszą lub powodzią, oszacowane przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód będą wynosić powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym lub średniej rocznej produkcji roślinnej w gospodarstwie rolnym, albo
- b) w ramach formuły pomocy de minimis, zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013 – w przypadku gdy powyższe szkody będą wynosić nie więcej niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej lub średniej rocznej produkcji roślinnej.

Projektowana pomoc, będzie pomniejszana o 50%, jeżeli w dniu wystąpienia szkód w uprawach rolnych co najmniej 50% powierzchni upraw w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem łąk i pastwisk, nie było ubezpieczonych co najmniej od jednego z następujących ryzyk: suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Stawkę ww. pomocy na 1 ha ogłosi minister właściwy do spraw rolnictwa nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem terminu składania do biur powiatowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wniosków o przyznanie pomocy.

2) kredyt preferencyjny zarówno obrotowy na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej jak i na odtworzenie środków trwałych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. poz. 187 z późn.zm.).

Zgodnie z przyjętą przez Radę Ministrów zmianą rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji

niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, obniżone zostało oprocentowanie kredytów na wznowienie produkcji i odtworzenie środków trwałych dla kredytobiorcy do 0,5 % w skali roku. Powyższe obniżenie oprocentowania dotyczyć będzie wyłącznie producentów rolnych, którzy w dniu wystąpienia szkód posiadali ubezpieczenie co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej co najmniej od jednego z następujących ryzyk suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny.

- 3) udzielenie przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na indywidualny wniosek rolnika, który poniósł szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2016 r. poz. 277) pomocy w opłaceniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odroczenia terminu płatności składek i rozłożenia ich na dogodne raty, a także umorzenie w całości lub w części bieżących składek;
- 4) zastosowanie przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa na podstawie art. 23a ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 1014, z późn. zm.) odroczenia i rozłożenia na raty płatności z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz ulg w opłatach czynszu, a także umorzenia raty płatności czynszu z tytułu umów dzierżawy, na indywidualny wniosek producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej powstały szkody;
- 5) udzielenie na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.) przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast ulg w podatku rolnym, na indywidualny wniosek producenta rolnego.

Niezależnie od powyższego Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił do Komisarza Phila Hogana z prośbą o uruchomienie przez Komisję Europejską wsparcia z budżetu UE dla polskich rolników, którzy zostali drastycznie dotknięci skutkami suszy.

Skutki finansowe wynikające z uchwał organów gmin, określających niższe stawki podatków oraz skutki finansowe decyzji, wydanych przez organy podatkowe, nie stanowią podstawy do zwiększenia części wyrównawczej subwencji ogólnej. Brak jest również podstawy prawnej do rekompensowania z budżetu państwa ubytku dochodów z tytułu ulg związanych z umorzeniem płatności rat podatku rolnego. W związku z powyższym, w budżecie państwa nie jest planowana specjalna rezerwa, która mogłaby być przeznaczona na powyższy cel.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że w Ministerstwie Finansów prowadzone są prace nad nowym systemem korekcyjno-wyrównawczym, w ramach których analizowane są m. in. źródła dochodów stanowiących podstawę do wyliczania subwencji ogólnej. Nowy mechanizm wyrównywania finansowego będzie uwzględniać zarówno potencjalne zasoby finansowe jednostek samorządu terytorialnego jak również ich potrzeby wydatkowe. W ramach prac nad całościową zmianą systemu korekcyjno-wyrównawczego, rozważa się różne możliwe rozwiązania w tym zakresie. Należy jednak mieć na uwadze, że wypracowane rozwiązania muszą być spójne i wzajemnie zharmonizowane, bowiem tylko w takim przypadku możliwe jest wypracowanie najlepszych rozwiązań systemowych dla samorządów.

Należy podkreślić, że prace nad nowym systemem korekcyjno-wyrównawczym prowadzone są we współpracy ze stroną samorządową, reprezentowaną przez przedstawicieli wszystkich organizacji samorządowych wchodzących w skład Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.